

2010-05-24
Kommunstyrelsen

Inriktningsbeslut Översiktsplan 2011, Lidingö 2030.

Dnr MSN/2009:62

Ärendet

Samråd om Lidingös nya översiktsplan pågick mellan den 9 november 2009 och 18 januari 2010. I samrådsversionen presenterades tre möjliga framtidsbilder av Lidingö 2030. Inriktningsbeslutet ska ange huvuddragen för utställningsversionens innehåll.

Förslag

Kommunstyrelsen beslutar följande:

Skrivelse, daterad 2010-05-24, ska ligga till grund för det fortsatta arbetet med utställningsförslaget av ny översiktsplan.

Handlingar

Miljö- och stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse, 2010-05-24
Sammanställning av inkomna synpunkter, 2010-03-26 (tidigare utsänd till KS, april 2010)

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Bakgrund och tidplan

Ett förslag till stadens nya översiktsplan har varit på samråd under tiden 9 november 2009 till och med 18 januari 2010. Totalt kom 530 samrådssvar in till staden, varav 25 från remissinstanser, 445 från medborgare och övriga från företag och föreningar. Dessa har sammanställts och kommer att bearbetas och kommenteras inför beslut om utställning. Utställning planeras ske i början av 2011 med sikte på antagen plan under hösten 2011.

Översiktsplanens målar år 2030, likt den regionala utvecklingsplanen RUFS 2010. Översiktsplanen blickar också mot år 2050 i de frågor som kräver lång planeringshorisont, till exempel infrastruktur.

I samrådsversionen presenterades tre alternativa framtidsbilder. Dessa tre bilder representerade tre olika sätt att utveckla Lidingö och har olika konsekvenser. Inför utställningsversionen är avsikten att formulera en framtidsbild ”Lidingö 2030”, som är en sammanvägning av en rad olika aspekter; stadens tidigare ställningstaganden, inkomna synpunkter, omvärldsfaktorer och resultat från forskning och utredningar.

Syfte

Översiktsplanens syfte är att utgöra stadens strategidokument och ett ramverk för hur mark och vatten ska användas. Som sådant finns ett behov av att innehållet ska vara strategiskt och långsiktigt.

Eftersom samrådsversionen omfattade tre olika framtidsbilder har inriktningsbeslutet lagts till som en extra fas i processen, som i övrigt regleras av plan- och bygglagen. Syftet med inriktningsbeslutet är att ange riktningen och huvuddragen inför arbetet med utställningsversionens framtidsbild.

Vision

Staden antog en vision i juni 2009:

- På Lidingö ges människor förutsättningar för en god hälsa.
- Lidingö erbjuder en kreativ miljö för människor och företag.
- Lidingö är en del av Stockholmsregionen och klarar balansen mellan utveckling och miljö.
- Lidingö har Sveriges bästa skolor.
- På Lidingö känner man trygghet i livets alla skeden.

Visionen ska ligga till grund för de ställningstaganden och avväganden som översiktsplanen ska omfatta.

Hälsoprofilen

Hälsa är kärnvärdet i varumärket Lidingö. Varumärket är framtidsorienterat och utgår från en bred definition av begreppet hälsa: fysisk, psykisk och social.

Översiktsplanen ska ha hälsa som utgångspunkt i dess vidaste bemärkelse, där hälsa också omfattar hållbar stadsutveckling med förutsättningar för såväl goda miljöval som spontana möten. Med en "hållbar stad" menas att det råder balans mellan de ekonomiska, ekologiska, sociala och kulturella dimensionerna. Förutsättningar för god hälsa är ett av resultaten som kan uppnås i strävan att bygga en hållbar stad.

Inkomna synpunkter

Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan är en demokratisk process och de synpunkter som har kommit in från både medborgare och remissinstanser är därför en viktig utgångspunkt i arbetet med utställningsversionens framtidsbild.

Utmaningar

I samrådshandlingen formulerades sex olika utmaningar, vilka föreslås fortsätta gälla även i den fortsatta processen och i genomförandet av översiktsplanen.

- Ny bebyggelse i samspel med natur- och kulturvärden.
- Blandad struktur av bostäder, service och arbetsplatser.
- Goda kommunikationer.
- Samverkan med omvärlden.
- Högklassig kommunal och kommersiell service.
- Robust och energieffektiv teknisk försörjning.

Utställningsversionen - Framtidsbild "Lidingö 2030"

Utställningsversionen av översiktsplanen ska omfatta en kommunövergripande strategi som utgår från tre övergripande ställningstaganden och mål.

1. Det första ställningstagandet är att grönstrukturen som utgår från de tre stora sammanhängande grönområden Grönsta, Elfvik och Långängen ska utvecklas och bevaras. Grönstrukturen ska pekats ut geografiskt och innehålla övergripande mål för hur utveckling ska ske. Grönområden ska utvecklas såväl för människor som för den biologiska mångfalden. En viktig del i utvecklingen är att göra områden mer tillgängliga. Ett utbyggt gång- och cykelvägnät är även det en viktig komponent i en fungerande grönstruktur.
2. Nästa ställningstagande berör kommunikationer. För ett väl fungerande och hållbart samhälle behöver kommunikationerna förbättras både inom ön liksom till/från Lidingö. Kollektivtrafiken behöver utvecklas och förstärkas i balans med upprustning och översyn av biltrafiknätet. Kommunikationerna behöver bli mer

integrerade, vilket innebär att byten mellan olika trafikslag (bil-tåg-buss-båt-cykel), inklusive fotgängare, fungerar på ett smidigt sätt. Detta kräver bland annat ett väl utbyggt gång- och cykelvägnät, tillgång till cykelparkeringar och trygga hållplatser.

3. Det tredje och mest övergripande ställningstagandet innebär att översiktsplanen ska främja en samhällsutveckling som är ändamålsenlig och långsiktigt hållbar. Utvecklingen ska ske på ett sätt som främjar levnadsvillkoren både för dagens Lidingöbor och kommande generationer. Det innebär en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och energi. Översiktsplanen ska vidare, med beaktande av natur- och kulturvärden, främja en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden, kommunikationsleder och andra anläggningar.

Sammantaget ska översiktsplanen vara ett strategiskt dokument som, med utgångspunkt i stadens intentioner om att värna om grönområden och verka för goda kommunikationer, bidrar till långsiktigt hållbara livsmiljöer för både människor och den biologiska mångfalden.

Övriga strategiska ställningstaganden och mål

I utställningsversionen behöver frågor kring hur trafikbuller och strandskydd ska hanteras behandlas mer ingående.

Särskilda ställningstaganden ska också formuleras kring tillgodoseende av riksintressen, hantering av risker, vattendirektivet och insjöar.

Översiktsplanen ska vara samstämmig med stadens övriga måldokument. Särskilt gäller detta stadens miljöprogram, VA-programmet och dagvattenprogrammet. Planen ska också innehålla övergripande kommentarer inför stadens kommande trafikplan och parkprogram.

För att genomförandet av översiktsplanen ska ske på ett sätt som tillgodoser värdet av och säkrar kulturhistorisk bebyggelse är det av stor vikt att ett kulturmiljöprogram, byggnadsordning eller liknande upprättas inom en nära framtid efter planens antagande.

Nedan beskrivs inriktningen för utställningsversionens framtidsbild, "Lidingö 2030", uppdelat på fem ämnesområden.

Samhällsutveckling

Utställningsversionen ska presentera en framtidsbild där Lidingö är en tydligare del av Stockholmsregionen. Kommunikationerna behöver integreras med varandra vilket ger bättre pendlingsmöjligheter. Samtidigt som kommunikationerna förbättras ökar också förutsättningarna för att bo och arbeta på Lidingö. Markanvändningen sker på ett effektivt och långsiktigt hållbart sätt så att dagens behov kan tillgodoses samtidigt som mark sparas för kommande generationers behov.

Bebyggelseutvecklingen koncentreras till strategiska delar av ön, vilket möjliggör försiktig förtätning i övriga områden. Detta ökar möjligheten till ett mer varierat bostadsbestånd vilket i sig också bidrar till stärkta boendekvalitéer. Behovet av till exempel skolor och äldreboenden tillgodoses och utvecklas parallellt med bostadsplaneringen. Även om bebyggelseutvecklingen koncentreras till några platser fortgår den kontinuerliga utvecklingen som sker redan idag genom avstyckning av tomter och enstaka tillskott inom befintlig struktur.

Näringslivet ges förutsättningar att utvecklas för att erbjuda god service och attraktiva besöksmål för både Lidingöbor och besökare, vilket i sig genererar fler arbetstillfällen. Befintliga verksamheter inom småindustri har behov av att utvecklas. Det finns också en efterfrågan på mark och lokaler för omlokalisering eller nyetablering av småindustri och hantverk som behöver tillgodoses. Lidingö centrum utvecklas till en stadskärna med blandade funktioner och ett brett utbud av butiker och service.

För att tillgodose identifierade behov såsom bostäder, service, arbetsplatser och samtidigt uppnå begränsad miljöpåverkan och en långsiktigt hållbar samhällsutveckling på Lidingö, krävs en koncentration av ny bebyggelse i centrala och kollektivtrafiknära lägen. Den utveckling som föreslås i Centrum/Torsvik har till uppgift att möta dessa behov och bidrar till att nå en långsiktigt hållbar samhällsutveckling i Lidingö. Den föreslagna överdäckningen innebär stora investeringar men genererar samtidigt vinster i form av minskat buller och ny mark som kan bidra till både ny grönstruktur och bebyggelse. En koncentrerad bebyggelse i Centrum/Torsvik möjliggör en försiktig förtätning i övrigt.

Grönstruktur och rekreation

Lidingö ska vara en grön ö med god tillgänglighet till vattenområden genom bland annat strandpromenader och badplatser. Både större och mindre grönområden utvecklas genom skötsel och ökad tillgänglighet. Gång- och cykelvägnätet utvecklas för att öka tillgängligheten till både grön- och vattenområden. Genom en förbindelse, öppningsbar bro eller annan lösning, över Kyrkviken för gång- och cykeltrafikanter kan tillgängligheten öka till Elfviklandet och inom naturreservatet.

Konferensanläggningarna har behov att utvecklas för att möta en förändrad marknad. Elfviklandet kan, i samspel med konferensanläggningarna och Elfviks gård, utvecklas

som besöksmål för rekreation och det rörliga friluftslivet. En viktig faktor för detta är att staden verkar för förbättrade kommunikationer.

Det finns behov av att öka tillgängligheten till vattenområden och därmed potential att skapa fler publika mötesplatser i anslutning till vatten genom till exempel båtpendling, båtliv och badplatser. Detta ska naturligtvis ske i beaktande av de naturvärden som finns längs stränderna.

Kommunikationer

Lidingöbanan

- Lidingöbanan rustas upp, byggs ut med dubbelspår på vissa sträckor och kopplas ihop med Spårväg City. Denna utveckling är förenad med en utökad spårvagnsdepå på ön.
- Staden ska verka för att Lidingöbanan på sikt dras om via Torsvik och Lidingö centrum.

Busstrafik

- Staden ska verka för att busstrafiken förbättras. Detta gäller främst tvärförbindelser och busslinjer på norra delen av ön.
- Centrum blir en viktigt lokal bytespunkt för busstrafiken inom Lidingö och eventuellt för byte mellan Lidingöbanan och buss.

Båtpendling

- Förutsättningar, möjliga angoringspunkter och linjesträckningar ska studeras. Befintliga och eventuella nya pendlingslinjer som bör utredas är de som förbinder Dalénum, Gåshaga och Elfvik med Nacka, Värmdö och Stockholm. Staden bör verka för att det under hösten 2010 planerade pilotprojektet med en båtlinje Dalénum-Nacka-Nybrokajen blir permanent, liksom att kommunikationerna till Storholmsöarna förbättras.

Gång- och cykel

- Gång- och cykelvägnätet behöver utvecklas för att bl.a. förbättra möjligheten för cykelpendling. Gång- och cykelnätet ska i första hand utvecklas till Ropsten, stationslägen, skolor och längs vattnet. En viktig länk är en gång- och cykelväg längs vattnet sträckan Dalénum-Ropsten.
- Gång- och cykelvägnätet kan utvecklas med en förbindelse över Kyrkviken. Lämplig lokalisering och teknisk lösning behöver utredas.
- Säkra cykelparkeringar ordnas i goda kollektivtrafiklägen.

Biltrafik

- Resultatet av det parallella arbetet med Södra huvudleden

förs in i översiktsplanen.

- En trafikanalys, för i första hand det vägnät som förbinder huvudvägarna, behöver göras för att visa på behov av åtgärder.

Lidingöbroarna

- För att säkerställa goda förbindelser till och från Lidingö med spårbunden trafik, väg- samt gång- och cykeltrafik behöver en strategisk utredning göras för de två Lidingöbroarnas framtida funktion och utformning.

Bebyggelseutveckling

Centrum/Torsvik

- En tydlig och mångfunktionell stadskärna utvecklas i Centrum/Torsvik. Området kompletteras med bostäder av olika slag, till exempel flerbostadshus, stadsradhus, senior- och trygghetsboenden. Lokaler för arbetsplatser och handel integreras med bostäderna vilket ger underlag för mötesplatser och kulturutbud. Gröna ytor ska vara ett viktigt inslag i bebyggelsestrukturen.

Stråket Centrum –
Dalénum

- För att stärka och utnyttja den utvecklade Lidingöbanans funktion tillkommer kompletterande bebyggelse i dess sträckning mellan Centrum och Dalénum. I första hand sker detta på bullerstörd impedimentsmark längs Södra Kungsvägen som lämpligen utvecklas för näringslivets behov. I stråket för banans sträckning ingår även Högsätra som utvecklas med bostäder av olika slag och service.

Om Lidingöbanan på sikt dras om via centrum kan marken kring nuvarande sträckning utvecklas.

Fokus kring dessa två områden möjliggör försiktig förtätning, dvs. utveckling och komplettering, på övriga delar av Lidingö.

Stadsdelscentrum

- För att möta behovet av närservice (främst dagligvaruhandel) och goda kommunikationer över hela ön behöver utveckling även ske i 3-4 stadsdelscentrum, exempelvis Rudboda, Näset och Käppala/Brevik. I det fortsatta arbetet med utställningsversionen utreds vilka stadsdelscentrum som behöver utvecklas att utredas, liksom på vilket sätt detta kan ske.

Övrig förtätning med bostäder

- För att uppfylla direktivet ”Boendemiljöer ska ytterligare förbättras” behövs bland annat en större variation av bostadsutbudet på ytterligare platser inom staden. I dag är behovet störst av små och stora lägenheter med olika upplåtelseformer. På norra ön är behovet av hyresrätter och äldreboenden stort medan det i övrigt är störst efterfrågan på bostadsrätter. Behovet av små lägenheter och studentbostäder är störst i centrala och kollektivtrafiknära lägen.

Nyproduktion av bostäder kan generera flyttkedjor som leder till att andra bostäder frigörs. På så sätt kan produktion av en viss bostadstyp leda till att flera olika typer av bostäder blir tillgängliga för andra. Om behovet av en viss bostadstyp är stort bör den önskade effekten av flyttkedjor ändå kompletteras genom produktion av den specifika bostadstypen.

- Möjligheten att bygga fler radhus och tillskapa nya villatomter behöver studeras.
- Området vid Lidingö Folkhögskola har potential att utvecklas med bostäder och eventuellt skola.

Öar

- Ställningstagande ska tas kring utvecklingen av Storholmen.
- Ramar behöver ges för utvecklingen av ej planlagda öar såsom Stora och Lilla Höggarn, Duvholmen och Fjäderholmarna. För Stora Höggarn ser staden att den industriella verksamheten utvecklas till förmån för rekreation.

Näringsliv

Lidingö centrum utvecklas till en mångfunktionell stadskärna med fler bostäder och arbetsplatser vilket ger förutsättningar för ett större utbud av service och butiker.

Näringslivets behov av mark behöver tillgodoses. Det sker lämpligen genom utveckling och utökning av Stockby verksamhetsområde liksom i bullerstörda lägen längs Södra Kungsvägen.

Konferensanläggningar behöver utvecklas för att möta förändrade behov och vara konkurrenskraftiga. Nya förutsättningar för konferensanläggningarna innebär att de har behov av att förändra sina verksamheter innehållsmässigt, genom byggnaders användning och eventuellt även behov av nya byggnader.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Anna Hadenius
Miljö- och stadsbyggnadschef

Charlotta Holm Hildebrand
Planchef

Lisette Calleberg
Projektledare